

AANVULLEND NATUURONDERZOEK RIJSVENNEN EN MUN

Dienst Landelijk Gebied

18-02-2013

BTL

Advies

A A N V U L L E N D
N A T U U R O N D E R Z O E K

R I J S V E N N E N E N M U N

D I E N S T L A N D E L I J K G E B I E D

COLOFON

Oisterwijk, 18 februari 2013

Opgesteld door **BTL Advies BV.**
Parklaan 1
5061 JV Oisterwijk
Postbus 385
5060 AJ OISTERWIJK
t 013 52 99 555
f 013 52 99 550
e advies@btl.nl

Opdrachtgever Dienst Landelijk Gebied

Projectnummer 222176

Status definitief

INHOUD

1 INLEIDING	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling	7
1.3 Eerder uitgevoerde onderzoeken	7
2 AANVULLEND ONDERZOEK	9
2.1 Werkwijze	9
2.2 Resultaten Rijsvennen	9
2.3 Resultaten Mun	10
LITERATUUR	11

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Dienst Landelijk Gebied (DLG) is voornemens het Project Rijsvennen – fase 2 uit te voeren en de nabijgelegen Ecologische Verbinding Mun te realiseren. In de voorbereidende fase heeft DLG voor beide gebieden een natuurtoets Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet uitgevoerd. Naar aanleiding van deze natuurtoetsen is aanvullend onderzoek nodig voor eekhoorn, roofvogels en vleermuizen. BTL Advies heeft dit aanvullend natuuronderzoek uitgevoerd in opdracht van DLG.

In deze rapportage wordt het aanvullend onderzoek en de resultaten beschreven. Allereerst wordt een samenvatting van de eerder uitgevoerde natuurtoetsen gegeven. In hoofdstuk 2 worden de werkwijze en de resultaten van het natuuronderzoek beschreven. Hoofdstuk 3 bevat de mitigerende en compenserende maatregelen.

1.2 PLANGEBIED EN VOorgenomen ONTWIKKELING

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden: Rijsvennen – fase 2 en Mun. Rijsvennen – fase 2 maakt deel uit van de natuurontwikkeling in het gebied Rijsvennen, gemeente Oss. De in te richten percelen zijn onderdeel van de EHS. Fase 1 is in 2010 uitgevoerd. In 2013 wordt het aansluitende deel fase 2 uitgevoerd. Dit gebied bestaat uit enkele landbouwpercelen, de bomenlaan langs de Zevenbergseweg, de singel aan de Vijfde Heistraat tot aan de N329 en een deel van het berkenbos.

De landbouwpercelen worden omgevormd tot vochtig hooiland met natte laagten en poelen. Ter hoogte van de singel worden het struweel en de bomen met een diameter van minder dan 50 cm verwijderd. De dikke bomen blijven gespaard. Het berkenbos wordt met ongeveer 40% gedund. De bomenlaan langs de Zevenbergse weg wordt gekapt, mits de gemeente Oss hiervoor een kapvergunning verleent.

De Ecologische verbinding Mun bevindt zich in de gemeente Landerd en verbindt de natuurgebieden Maashorst en Herperduin met elkaar. De verbinding sluit aan op de ecoducten over de A50 en de N324. Deze ecoducten worden door de provincie Noord-Brabant in samenwerking met Rijkswaterstaat gerealiseerd en vallen buiten de reikwijdte van dit project. Het plangebied bestaat uit enkele weilanden, delen van het dennenbos langs de A50 en enkele houtwallen/singels. De weilanden worden ingericht met enkele poelen en struweel. In het bos worden eveneens enkele poelen gerealiseerd. Het omringende bos wordt met 40 % gedund. Ook de houtwallen en singels in het plangebied worden met 40% gedund.

1.3 EERDER UITGEVOERDE ONDERZOEKEN

Door DLG zijn voor beide deelgebieden Natuurtoetsen Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet uitgevoerd. In deze toetsen is de vraag beantwoord of de geplande inrichtingsmaatregelen schade en/of verstoring veroorzaken aan beschermde planten en/of dieren in het kader van de Flora- en faunawet en in of de Natuurbeschermingswet. Het onderzoek naar beschermde soorten bestond uit een studie van bestaande literatuur en

inventarisatiegegevens uit het gebied, het opvragen van waarnemingen uit het Nationale Databestand Flora en Fauna (NDFF) en een veldonderzoek (quickscan). Daarnaast is voor Rijsvennen een ecologische inspectie uitgevoerd naar aanwezigheid van de das in dit gebied.

Het gebied Rijsvennen maakt geen onderdeel uit of is gelegen in de invloedssfeer van een Natura2000gebied. Wel kunnen beschermde soorten in het plangebied worden verwacht. Het betreft enkele algemeen beschermde soorten als haas, konijn, ree en diverse muizensoorten, maar ook strikter beschermde soorten als das, eekhoorn en diverse vleermuissoorten. In het plangebied zijn meerdere dassenprenten aangetroffen, met name op de akkers in het zuidwestelijke deel van het gebied, waar waarschijnlijk gefoerageerd is op maisresten die hier volop aanwezig waren. Er zijn geen sporen van burchten of wissels aangetroffen. De voorgenomen werkzaamheden zullen niet leiden tot schade aan een vaste verblijfplaats van de das. Mogelijk bevatten de bomen in het plangebied eekhoornnesten of horsten van roofvogels. Daarnaast zijn mogelijk verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig in holten en spleten in bomen. Dit is met name te verwachten in de Amerikaanse eiken in het plangebied. De eikenlaan langs de Zevenbergseweg wordt mogelijk door vleermuizen als vliegroute gebruikt.

De te verwijderen bomen in het plangebied moeten worden gecontroleerd op de aanwezigheid van roofvogelnesten, eekhoornnesten en holten, die geschikt zijn voor vleermuizen. Daarnaast moet worden onderzocht of de bomenrij langs de Zevenbergseweg in gebruik is als vliegroute door vleermuizen.

Het gebied Mun maakt eveneens geen onderdeel uit van of is gelegen in de invloedssfeer van een Natura2000gebied. Wel kunnen beschermde soorten in het plangebied worden verwacht. Het betreft enkele plantensoorten en de das, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en eekhoorn. De locaties waar werkzaamheden zijn gepland, zijn niet geschikt als biotoop voor de beschermde planten. In het plangebied zijn dassenburchten aanwezig. Bij het opstellen van het inrichtingsplan is reeds met deze soort rekening gehouden. In de bomen zijn mogelijk nesten van eekhoorns en roofvogels aanwezig. Ook kunnen vleermuizen verblijven in holten in bomen. De houtsingel in het zuidwesten wordt mogelijk gebruikt als vliegroute, maar de werkzaamheden aan deze singel zijn van dien aard, dat de singel als vliegroute kan blijven functioneren. Wel is nader onderzoek nodig naar verblijfplaatsen van roofvogels, eekhoorn en vleermuizen in de te kappen bomen.

2 AANVULLEND ONDERZOEK

2.1 WERKWIJZE

Het aanvullend onderzoek bestaat uit een onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de eekhoorn, nesten van vogels met een jaarronde beschermingsstatus (roofvogels en uilen) en vleermuizen. Daarnaast is onderzocht of de eikenlaan langs de Zevenbergseweg in gebruik is als vliegroute door vleermuizen.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd door een ecooloog van BTL Advies. Het onderzoek naar verblijfplaatsen van de eekhoorn, vogels en vleermuizen is uitgevoerd op 22 en 29 januari 2013. Het onderzoek is in deze periode uitgevoerd, omdat nesten dan meer opvallen vanwege het ontbreken van bladeren aan de bomen. Eekhoornnesten en nesten van roofvogels zijn in het veld gemarkeerd met rood-wit lint en digitaal vastgelegd met behulp van een veldcomputer (PenPC). Hierdoor zijn de locaties nauwkeurig ingetekend op kaart en later makkelijk terug vindbaar. Omdat soorten als boomvalk en ransuil gebruik maken van verlaten kraaiennesten zijn ook aanwezige kraaiennesten genoteerd.

Tijdens het onderzoek naar eekhoorn- en vogelnesten zijn de te kappen bomen eveneens gecontroleerd op de aanwezigheid van holten en spleten in de bomen die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Indien bereikbaar zijn deze holten met behulp van een boomcamera geïnspecteerd op de aanwezigheid vleermuizen en van secundaire holten, die een voorwaarde vormen voor een verblijfplaats van vleermuizen. Ook bomen met geschikte holten zijn in het veld gemarkeerd en digitaal op kaart aangetekend.

Het onderzoek naar een mogelijke vliegroute langs de Zevenbergseweg wordt in het voorjaar van 2013 uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek worden na afloop van het onderzoek in deze rapportage verwerkt.

2.2 RESULTATEN RIJSVENNEN

In het gebied Rijsvennen zijn enkele eekhoornnesten en een kraaiennest aangetroffen. Daarnaast zijn een drietal bomen met holten aanwezig. De eekhoornnesten bevinden zich in een tweetal dennenbomen in de bosrand ten zuiden van de Vijfde Heistraat. Deze bomen bevinden zich op de rand van het te dunnen berkenbos.

De boom met het kraaiennest en een berk met spechtenholten bevinden zich vlak bij elkaar in de houtsingel in het verlengde van de Vijfde Heistraat. De holten in de boom zijn vanwege de hoogte niet geïnspecteerd met de boomcamera. Over de geschiktheid voor vleermuizen is daarom geen uitsluitsel te geven. Of het kraaiennest daadwerkelijk gebruikt wordt door een boomvalk of ransuil is in de wintermaanden niet te zeggen.

De beide overige bomen met holten bevinden zich in het zuidelijke deel van de eikenlaan aan de Zevenbergseweg. Beide bomen zijn met behulp van de boomcamera geïnspecteerd. Vleermuizen zijn hierbij niet aangetroffen. Slechts één holte bevat een secundaire holte en is daarmee geschikt voor vleermuizen. Het betreft de boom aan de oostzijde van de Zevenbergseweg.

Gevolgen voor werkzaamheden

De dennenbomen met de eekhoornnesten bevinden zich aan de rand van het te dunnen berkenbos. Het was in het veld niet te zeggen of deze bomen in de te dunnen zone vallen of juist net er buiten. Bij de werkzaamheden in het veld moet mogelijk rekening worden gehouden met de aanwezigheid van deze nesten. Omdat de werkzaamheden bestaan uit het tot 40% dunnen van het bos, kunnen deze bomen eenvoudig worden gespaard.

Het kraaiennest en de berk met holten bevinden zich in de singel waarvan het struweel en bomen < 50 cm worden verwijderd. Beide bomen zijn minder dan 50 cm doorsnede en zouden moeten worden verwijderd. Vanwege de aanwezigheid van deze holten en nesten worden deze bomen toch gespaard. Ook wordt een deel van de singel rondom deze bomen gespaard. Voorafgaand aan de velwerkzaamheden wordt in het veld bepaald welke bomen eveneens worden gespaard. Hierbij speelt ook de landschappelijke inpassing een rol.

De eik met een geschikte holte voor vleermuizen maakt deel uit van de eikenlaan langs de Zevenbergseweg. Het voornemen is de gehele laan te verwijderen mits een kapvergunning wordt verleend. Ter hoogte van deze laan wordt in het voorjaar een onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen uitgevoerd. Mogelijk ontstaat door dit onderzoek ook meer duidelijkheid over het gebruik van deze holte door vleermuizen. Afhankelijk van het besluit over de kapvergunning en het nog uit te voeren vleermuisonderzoek, wordt bepaald hoe met deze boom moet worden omgegaan.

2.3 RESULTATEN MUN

In het gebied Mun zijn enkele bomen met eekhoorn- en roofvogelnesten aangetroffen, verspreid over de bosrand langs de A50. Bomen met geschikte holten zijn niet waargenomen. De nesten bevinden zich allen in dennenbomen. De loofbomen in het bosgebied zijn over het algemeen te dun om grotere nesten te kunnen maken. De nesten zijn aanwezig in de strook waar gedund gaat worden. Waar poelen worden aangelegd zijn geen bomen met nesten aanwezig.

In de houtsingel in het zuidelijk deel van het plangebied zijn geen nesten van eekhoorn of jaarrond beschermde vogelsoorten waargenomen. In enkele bomen zijn ondiepe holten aanwezig, die niet geschikt zijn voor vleermuizen.

In de omgeving van de dassenburcht, die net buiten het plangebied is gelegen, is aan de rand van de houtsingel een dassenwissel aanwezig. Ook zijn meer sporen aangetroffen, die erop duiden dat de singel veelvuldig door dassen wordt gebruikt. Het betreft snuitputjes en gangen. Maar omdat deze allen onder water stonden, zijn deze niet in gebruik als dassenburcht.

Gevolgen voor werkzaamheden

De bomen met eekhoornnesten bevinden zich alleen in het bos dat 40% gedund wordt. Wanneer tijdens het dunnen deze bomen, inclusief een rustzone worden gespaard, ondervinden de werkzaamheden geen gevolgen van de aanwezigheid van deze nesten. Tijdens het dunnen van de houtsingel moeten de dassen worden ontzien, door bestaande wissels zoveel mogelijk te sparen tijdens het dunnen. Omdat slechts 40% wordt gedund, is dit inpasbaar in de dunningswerkzaamheden.

LITERATUUR

Beijer, R. de, Ecologische verbinding Mun, Natuurtoets Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, Dienst Landelijk Gebied, 26 september 2012;

Beijer, R. de, Rijsvennen fase 2, Natuurtoets Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, Dienst Landelijk Gebied, 25 september 2012;

Dienst Landelijk Gebied, memo Ecologische inspectie Rijsvennen – fase 2 (zuidwestzijde), 11 oktober 2012.